

WORLD NO TOBACCO DAY 2025

นิโคตินเสพติด จนตาย

กระชากหน้ากาก ธุรกิจบุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า

Unmasking the Appeal :
Exposing Industry Tactics on Tobacco and Nicotine Products

**“ บุหรี่ไฟฟ้า
เป็นสินค้าบริโภคชนิดเดียว
ที่เสพติดและมีสารก่อมะเร็ง
เช่นเดียวกับบุหรี่ปมวน ”**

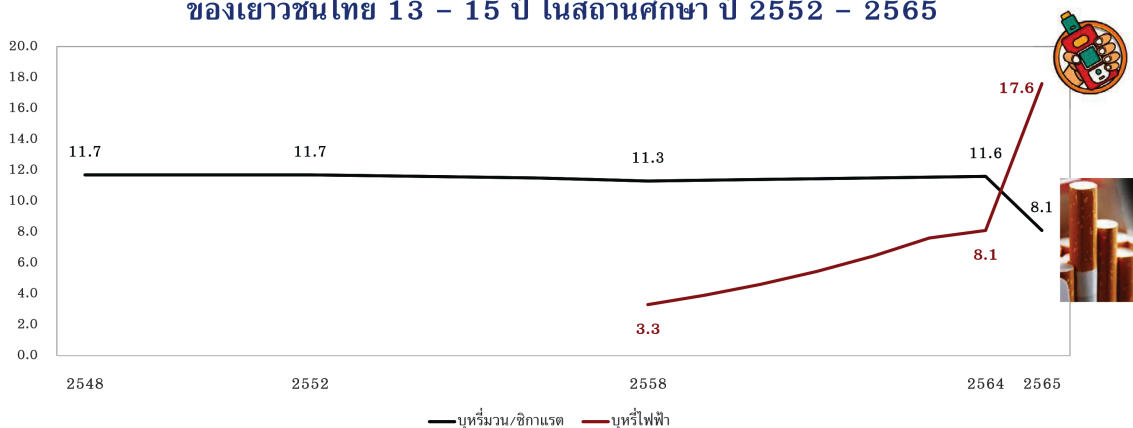
บุหรี่ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ยาสูบชนิดใหม่ที่มีการใช้งานเพิ่มขึ้น และกำลังระบาดรุนแรงในเด็กและเยาวชนทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ปัจจัยสำคัญเกิดจากกลยุทธ์ของบริษัทผู้ผลิตที่มุ่งเป้าไปที่เด็กและเยาวชน ออกแบบผลิตภัณฑ์ ปรับแต่งกลิ่นและรสชาติของน้ำยา โฆษณาและส่งเสริมการขายอย่างหนัก โดยเฉพาะสื่อสารข้อมูลที่บิดเบือน เช่น บุหรี่ไฟฟ้าไม่เสพติด บุหรี่ไฟฟ้าไม่มีนิโคติน บุหรี่ไฟฟ้าปลอดภัยกว่าบุหรี่ปมวน

บุหรี่ไฟฟ้า แพร่ระบาดรุนแรง

<p>ประชากรไทย อายุ 15 ปีขึ้นไป</p>	<p>มีอัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าที่ร้อยละ 1.5 จำนวน 900,459 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2567)</p>
<p>เยาวชนไทย อายุ 13 - 15 ปี</p>	<p>สูบบุหรี่ไฟฟ้า 346,529 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 เพิ่มขึ้นจากปี 2558 คิดเป็น 5.3 เท่า ในระยะเวลา 7 ปี (สำรวจการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบในเยาวชนไทย Global Youth Tobacco Survey 2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ เยาวชนชาย มีอัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ร้อยละ 20.2 เพิ่มขึ้นจากปี 2558 คิดเป็น 4.3 เท่า ○ เยาวชนหญิง มีอัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ร้อยละ 15.0 เพิ่มขึ้นจากปี 2558 คิดเป็น 7.9 เท่า
<p>ข้อมูล ปี 2564 - 2565</p>	<p>แม้อัตราการสูบบุหรี่รวมจะลดลงร้อยละ 3.1 แต่อัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าพุ่งสูงขึ้นจาก ร้อยละ 8.1 เป็นร้อยละ 17.6 แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า สถานการณ์ภาพรวมการสูบบุหรี่รวมและบุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชนไทย 13 - 15 ปี แย่ลง</p>

สถานการณ์การสูบบุหรี่รวม (หรือบุหรี่ซิการ์เรต) และบุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชนไทย 13 - 15 ปี ในสถานศึกษา ปี 2552 - 2565

แหล่งข้อมูลวิทยุ: 1) การสำรวจการบริโภคยาสูบในเยาวชนไทย (GYTS) ปี 2548, 2552, 2558 และ 2565; 2) การสำรวจภาวะสุขภาพนักเรียนในประเทศไทย (GSHS) ปี 2564
Slide prepared by Sarunya Benjakul (24 July 2567)

กลยุทธ์ของอุตสาหกรรมยาสูบ

อุตสาหกรรมยาสูบที่มุ่งเป้าเด็กและเยาวชน ออกผลิตภัณฑ์ที่มีรูปลักษณะ เหมือนของเล่น ตุ๊กตา หรืออุปกรณ์การเรียน ผนวกด้วยการเติมสารปรุงแต่งกลิ่น ให้มีรสหอมหวานชวนสูบ ผนวกกับการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง ทำให้บุหรี่ไฟฟ้าเข้าถึงได้ง่าย การป้องกันเด็กและเยาวชนจากการเสพติดบุหรี่ไฟฟ้าจึงเป็นโจทย์ที่ท้าทายของประเทศไทยและทั่วโลก

บุหรี่ไฟฟ้า **แพรระบาดรุนแรง**

4

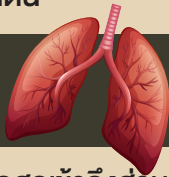
นิโคติน (Nicotine)

สารเคมีพืชที่มีอำนาจเสพติดสูง ก่ออันตรายต่ออวัยวะต่าง ๆ ทั้งร่างกาย กระตุ้นการเติบโตของเซลล์มะเร็ง

สารก่อมะเร็ง

เช่น ฟอรัมาลดีไฮด์ (รู้จักกันดีในชื่อ น้ำยาองศพ) สารก่อมะเร็งกลุ่มร้ายแรงที่สุด พบในผลิตภัณฑ์ เช่น น้ำยาทำความสะอาดพื้น สามารถแทรกซึมลึกเข้าสู่ระบบทางเดินหายใจ เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งทางเดินหายใจเรื้อรัง เสี่ยงเกิดมะเร็ง รวมถึงเสี่ยงเกิดการระคายเคืองต่อดวงตาและผิวหนัง* นอกจากนี้ ยังมีเบนซิน สารหนู เป็นต้น

ฝุ่นขนาดเล็ก

PM 2.5 และ PM 1.0 จำนวนมากที่ถูกสูดเข้าถึงส่วนลึกที่สุดของปอด เข้าสู่กระแสเลือด ซึ่งไม่เพียงทำให้อวัยวะในระบบทางเดินหายใจ อักเสบ ภูมิแพ้ ผื่นขึ้นผิวหนัง การอักเสบเกิดขึ้นทั้งร่างกาย ตับ หัวใจ หลอดเลือด ระบบการแข็งตัวของเลือด และสมอง

สารปรุงแต่งกลิ่นรส

เพิ่มความหวาน ลดความระคายเคือง ทำให้ยังเพิ่มการเสพติด เลิกสูบบุหรี่ง่ายขึ้น หลายประเทศพยายามออกกฎหมายห้ามเติมสารปรุงแต่งกลิ่นรส (Flavor) ทุกชนิด แต่ยังไม่ออกได้ เพราะบริษัทบุหรี่คัดค้าน

สารเคมีที่พบในไอบุหรี่ไฟฟ้า มีทั้งที่เหมือนและไม่เหมือนกับที่พบในควันบุหรี่มวน เนื่องจากต้องมีการใช้สารละลายในการทำน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า และมีการใส่สารปรุงแต่งกลิ่นรสจำนวนมาก เพื่อให้ไอบุหรี่ไฟฟ้ามักกลิ่นหอมและไม่ระคายคอ

สารพิษกลุ่มโลหะหนัก

มีทั้งที่จะเกิดขึ้นจากการหลุดละลายจากจวดลวดในอุปกรณ์สูบ และในน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า ถูกสูบตรง ๆ เข้าไปในปอด เช่น นิกเกิล ตะกั่ว แคดเมียม ฯลฯ เมื่อไอบุหรี่ไฟฟ้าถูกสูดเข้าสู่ทางเดินหายใจ บางส่วนจะถูกดูดซึมเข้าสู่เส้นเลือดในปอดถูกพาไปยังอวัยวะต่างๆ บางส่วนจะตกค้างและสะสมอยู่ในเนื้อปอด ทำให้เนื้อปอดเกิดการอักเสบเรื้อรังเสี่ยงเป็นมะเร็ง

สารพิษอื่น ๆ

กัญชา, ยาเสพติด ฯลฯ ที่อาจเติมเพิ่มลงในน้ำยาจะใช้กับอุปกรณ์สูบการพบบุหรี่ไฟฟ้าผสมยาเสพติดจำนวนมากในประเทศไทยจะยิ่งทำให้ปัญหา ยาเสพติดที่รุนแรงอยู่แล้ว ยิ่งเพิ่มปัญหามากขึ้น

ความอันตรายของ “นิโคติน”

บุหรี่ยุคชนิด มีสารเคมีที่ทำให้คนเสพติด คือ นิโคติน ซึ่งมีอำนาจเสพติดร้ายแรง (Deadly addictive) และเสพติดตลอดชีวิต (Lifelong addiction)

อาการใกล้ตัวจากนิโคติน

ทำลายสมอง	นิโคตินเป็นยาพิษต่อสมอง “Brain poison” และเป็นยาพิษต่อระบบประสาท “Neurotoxin” ในอดีตนิโคติน เคยใช้เป็นยาฆ่าแมลง นิโคตินจะไปทำลายสมองของแมลง และแมลงตายโดยระบบประสาทเป็นอัมพาต
อันตรายต่อหัวใจ	นิโคตินทำให้หลอดเลือดทั่วร่างกายหดตัว ความดันสูงขึ้น หัวใจเต้นเร็วขึ้น เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้หลอดเลือดเสื่อม เกิดมีไขมัน ตะกรันพอกที่ผิวภายในของหลอดเลือด ทำให้รูหลอดเลือดตีบ จนถึงตัน เลือดไปอวัยวะต่างๆ น้อยลง รว้นระเบิด
เป็นพิษต่อปอด	สิ่งแปลกปลอมโดยเฉพาะควันบุหรี่ ไอบุหรี่ไฟฟ้า ทำให้ปอดเกิดการอักเสบ ซึ่งการอักเสบของหลอดลมและเนื้อปอดเสี่ยงเกิดโรคปอดอักเสบรุนแรง (EVALI) โรคปอดข้าวโพดคั่ว (Popcorn lung) หรือปอดรั่ว (Spontaneous pneumothorax) เมื่อเรื้อรังนำไปสู่การเป็นมะเร็งปอดอีกด้วย
เบาหวาน	สาเหตุมาจากนิโคตินทำให้เกิดความผิดปกติของเซลล์ในตับอ่อนที่สร้างอินซูลิน (ซึ่งเป็นฮอร์โมนที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด) ทั้งยังลดประสิทธิภาพของอินซูลิน ในคนที่เบาหวานอยู่แล้ว ทำให้คนที่เบาหวานยิ่งต้องใช้อินซูลินมากขึ้นในการควบคุมระดับน้ำตาล ทำให้ต้องใช้ยาเบาหวานมากขึ้น
อ้วนลงพุง	นิโคตินจะทำให้ระดับฮอร์โมนคอร์ติซอลสูงขึ้นกว่าปกติหลังตื่นนอนตอนเช้า ฮอร์โมนตัวนี้จะทำให้ไขมันมาเกาะที่อวัยวะในช่องท้องมากขึ้น ทำให้ “อ้วนลงพุง”
ผิวไม่สวย	นิโคตินในบุหรี่ไฟฟ้าทำให้เส้นเลือดใต้ผิวหนังหดตัว ทำให้เลือดไปเลี้ยงผิวหนังน้อยลง

ผลเสียของนิโคตินในเด็ก

1 **นิโคติน** ทำความเสียหายให้แก่สมองส่วนหน้าของเด็กที่กำลังพัฒนา ซึ่งสมองส่วนหน้านี้ มีหน้าที่สำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การตัดสินใจ การควบคุมอารมณ์ พฤติกรรมทางสังคม

2 **นิโคติน** มีผลต่อการพัฒนาสมอง โดยเฉพาะส่วนที่รับผิดชอบด้านความสนใจ ความจำ การเรียนรู้ หากคนใช้บุหรี่ไฟฟ้าอายุต่ำกว่า 25 ปี

3 **นิโคติน** เพิ่มความเสี่ยงการเกิดภาวะซึมเศร้า และทำให้เด็กที่มีภาวะเครียด กังวล ซึมเศร้าอยู่แล้ว อาการรุนแรงมากขึ้นทุกปี

4 **นิโคติน** ส่งผล “เตรียม” (Prime) สมองของเด็กและวัยรุ่นที่กำลังเจริญเติบโตให้เกิดความพร้อมที่จะรับสิ่งเสพติด ยาเสพติดชนิดอื่น ๆ

5 **สมองของเด็กและเยาวชน** จึงได้รับความเสียหายจากนิโคตินในบุหรี่ไฟฟ้า ก่อนอาการของโรคปอดและหัวใจ

บุหรี่ไฟฟ้า ผลกระทบต่อทุกชีวิต

ผลกระทบด้านสุขภาพ

- **พัฒนาการทางสมอง** ความจำลดลง สมาธิสั้น เรียนหนังสือไม่รู้เรื่อง การควบคุมอารมณ์ เสี่ยงมีความหุนหันพลันแล่น อารมณ์รุนแรงมากขึ้น
- **ปัญหาสุขภาพจิต** : ความเครียด ภาวะซึมเศร้า หงุดหงิด ทำให้เกิดภาวะนอนไม่หลับ
- **ระบบทางเดินหายใจและปอด** : ภาวะปอดอักเสบจากบุหรี่ไฟฟ้า หรือโรคอีวาลี ย่อมาจาก E-cigarette or Vaping product use Associated Lung Injury (EVALI) ส่วนใหญ่พบในคนอายุน้อยที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า อาจจะสูบมาเป็นสัปดาห์ เดือน หรือเพียงไม่กี่ปี เป็นผลจากสารเคมีจำนวนมากที่มีในไอบุหรี่ไฟฟ้า ทำให้เกิดการอักเสบ **“บาดเจ็บ”** ตลอดทางเดินหายใจของผู้ที่ได้รับไอบุหรี่ไฟฟ้า ทำให้เกิดพังผืดในปอด คนที่มีอาการ จะเหนื่อย แน่นหน้าอก ไอเป็นเลือด และอาจเสียชีวิตได้จากภาวะหายใจล้มเหลว
- **เกิดโรคเรื้อรัง** ต่อปอด หัวใจ และสมอง

ผลกระทบด้านสังคม

- **การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของเด็กและเยาวชน** เสี่ยงนำไปสู่การใช้สารเสพติดอื่น เช่น กัญชา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้จ่ายที่ผิดกฎหมาย มากกว่าเด็กและเยาวชนที่เริ่มสูบบุหรี่มวน เพราะบุหรี่ไฟฟ้าเริ่มสูบในเด็กและเยาวชนที่อายุน้อยกว่า สูบง่ายกว่า สะดวกกว่าบุหรี่มวน ทำให้สมองได้รับนิโคตินในปริมาณที่มากกว่า
- **บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าผิดกฎหมาย** ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ จึงจะสามารถป้องกันการเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้าในเด็กและเยาวชนไทยได้ดีขึ้น

ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

บุหรี่ไฟฟ้าสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม* โดยเฉพาะบุหรี่ไฟฟ้าแบบใช้แล้วทิ้ง (Single-use vapes) ที่ทำให้ปริมาณขยะอิเล็กทรอนิกส์และขยะพลาสติกเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง รวมถึงปัญหาที่ยังจะตามมาอีกมาก เพราะทั้งอุปกรณ์บุหรี่ไฟฟ้าแบบเตอรี และน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า ยากต่อการรีไซเคิล ประกอบกับมีสารเคมีอันตราย สารโลหะหนัก เช่น ตะกั่ว ปรอท ที่อาจรั่วไหลออกมา สร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เกิดสารพิษตกค้าง สะสม ปนเปื้อน ทำลายระบบนิเวศ

บุหรีไฟฟ้า

ผิดกฎหมายทุกประตุ

ห้าม นำเข้า-ผลิต-ขาย-ให้บริการ-ครอบครอง-สูบ

ห้ามครอบครอง

- ผิด พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. 2560 มาตรา 246
- จำคุกไม่เกิน 5 ปี / ปรับ 4 เท่าของราคาสินค้า ซึ่งรวมค่าอากร หรือทั้งจำทั้งปรับ

ห้ามผลิต

ห้ามขาย

ห้ามให้บริการ

- ครอบคลุม บารากู่ดั้งเดิม บารากู่ไฟฟ้า บุหรีไฟฟ้า ตวยาบารากู่ดั้งเดิม น้ำยา สำหรับเติม บารากู่ไฟฟ้า บุหรีไฟฟ้า
- ผิดตามคำสั่งคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้าและบริการ ที่ 24/2567
- จำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 6 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ห้ามนำเข้า

- ครอบคลุม บารากู่ดั้งเดิม บารากู่ไฟฟ้า บุหรีไฟฟ้า
- ผิดตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ.2557
- จำคุกไม่เกิน 10 ปี ปรับเป็นเงิน 5 เท่า ของราคาสินค้านั้น หรือทั้งจำทั้งปรับ และริบสินค้านั้น

ห้ามสูบในสถานที่สาธารณะที่เป็นเขตปลอดบุหรี

- ครอบคลุม บารากู่ดั้งเดิม บารากู่ไฟฟ้า บุหรีไฟฟ้า และผลิตภัณฑ์ที่มีสารนิโคติน เป็นส่วนประกอบ
- ผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560 (มาตรา 42)
- ปรับไม่เกิน 5,000 บาท

บุหรี่ไฟฟ้า = ผิดกฎหมาย

การคงกฎหมายห้ามนำเข้า จำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้า
ปราบปรามผู้ลักลอบขาย ในทุกช่องทาง
และให้ความรู้โทษ พิษภัย กับสังคมวงกว้าง
คือ นโยบายและมาตรการที่ดีที่สุดในการป้องกัน
การเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้า

ช่องทางการแจ้ง / ส่งต่อข้อมูลบุหรี่ไฟฟ้า

- 1599 สายด่วน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตลอด 24 ชั่วโมง)
- 1166 สายด่วน สคบ. (ในวันและเวลาดาชการ)
- 1212 สายด่วน ศูนย์ช่วยเหลือและจัดการปัญหาออนไลน์ (ตลอด 24 ชั่วโมง) (<https://1212.eta.or.th/Home/Index>)
- ระบบร้องทุกข์ผู้บริโภค OCPB Complaint (<https://complaint.ocpb.go.th>)
- แอปพลิเคชันทางรัฐ “แจ้งเบาะแสบุหรี่ไฟฟ้า”

มาตรการ
ที่ดีที่สุด
หยุดเข้าถึง
หยุดขาย

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ (มสบ.)

36/2 ซอยประดิพัทธ์ 10 ถนนประดิพัทธ์ แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร. 0-2278-1828 โทรสาร. 0-2278-1830 E-mail : info@ashthailand.or.th

www.ashthailand.or.th และ www.smokefreezone.or.th เผยแพร่เดือนเมษายน 2568